

מכות דף ה/ב

משנה

אין העדים זוממין נהרגין עד שיגמר הדין,
שהרי הצדוקין אומרים: עד שיהרג, שנאמר: **נָפֵשׁ תְּזוּזַת נָפֵשׁ**,
אמרו להם חכמים: והלא כבר נאמר: **וְעִשְׂיֵתֶם לֹא כְאִשֶּׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאֶזְוִיו**, והרי אחיו קיים.
ואם כן, למה נאמר: **נָפֵשׁ תְּזוּזַת נָפֵשׁ**?
יכול משעה שקבלו עדותן יהרגו,
תלמוד לומר: **נָפֵשׁ תְּזוּזַת נָפֵשׁ** - הא אינן נהרגין עד שיגמר הדין.

גמרא

תנא:

ברבי אומר: לא הרגו - נהרגין, הרגו - אין נהרגין.

אמר אביו: בני, לאו קל וחומר הוא!?

אמר לו: לימדתנו רבינו: שאין עונשין מן הדין,

דתניא:

אִישׁ אִשֶּׁר יִקְוֹז אֶת אֶזְוֹתוֹ בֵּת אָבִיו אוֹ בֵּת אִמּוֹ,

אין לי אלא בת אביו שלא בת אמו, ובת אמו שלא בת אביו,

בת אמו ובת אביו - מניין?

ת"ל: **עֲרוֹת אֶזְוֹתוֹ גִּילָה,**

עד שלא יאמר - יש לי בדין!

אם ענש על בת אביו שלא בת אמו ובת אמו שלא בת אביו,

בת אביו ובת אמו - לא כל שכן!

הא למדת: שאין עונשין מן הדין,

עונש שמענו, אזהרה - מניין?

תלמוד לומר: **עֲרוֹת אֶזְוֹתֶךָ בֵּת אָבִיךָ אוֹ בֵּת אִמֶּךָ,**

אין לי אלא בת אביו שלא בת אמו, ובת אמו שלא בת אביו,

בת אביו ובת אמו - מניין?

תלמוד לומר: **עֲרוֹת בֵּת אִשֶּׁת אָבִיךָ מוֹלְדֵת אָבִיךָ אֶזְוֹתֶךָ הִיא,**

עד שלא יאמר - יש לי מן הדין!

מה אם הוזהר על בת אמו שלא בת אביו ובת אביו שלא בת אמו,

בת אביו ובת אמו - לא כל שכן!

הא למדת: שאין מזהירין מן הדין.

חייבי מלקיות - מניין?

תלמוד לומר: **רִשְׁעֵ רִשְׁעֵ.**

חייבי גליות - מניין?

אתיא רוצח רוצח.

תניא :

אמר רבי יהודה בן טבאי :

אראה בנחמה אם לא הרגתי עד זומם להוציא מלבן של צדוקים,

שהיו אומרים : אין העדים זוממין נהרגין עד שיהרג הנדון,

אמר לו שמעון בן שטח : אראה בנחמה אם לא שפכת דם נקי,

שהרי אמרו חכמים אין העדים זוממין נהרגין עד שיזומו שניהם, ואין לוקין עד שיזומו שניהם,

מיד קבל עליו ר' יהודה בן טבאי שאינו מורה הוראה אלא לפני שמעון בן שטח,

וכל ימיו של ר' יהודה בן טבאי היה משתטח על קברו של אותו העד והיה קולו נשמע,

וכסבורין העם לומר קולו של הרוג,

אמר : קולי שלי הוא,

תדעו למחר הוא מת אין קולו נשמע,

אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי : דלמא בדינא קם בהדיה, אי נמי, פיוסי פייסיה.